

Γ' ΤΑΞΗ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

§9

Οἶον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαρρῆσαι καὶ ἐπιθυμῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ἐλεῆσαι καὶ ὄλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον καὶ ἀμφότερα οὐκ εὔ· τό δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὐ ἔνεκα καὶ ὡς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἔστιν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τό μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἐστίν, ἐν οἷς ἢ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψέγεται καὶ ἢ ἔλλειψις, τό δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἢ ἀρετὴ, στοχαστικὴ γε οὖσα τοῦ μέσου.

§10

..... Ἔστιν ἄρα ἢ ἀρετὴ ἕξις προαιρετικὴ, ἐν μεσότητι οὖσα τῇ πρὸς ἡμᾶς, ὠρισμένη λόγῳ καὶ ᾧ ἂν ὁ φρόνιμος ὀρίσειεν. Μεσότης δὲ δύο κακιῶν, τῆς μὲν καθ' ὑπερβολὴν τῆς δὲ καθ' ἔλλειψιν· καὶ ἐτι τῷ τὰς μὲν ἐλλείπειν τὰς δ' ὑπερβάλλειν τοῦ δέοντος ἐν τε τοῖς πάθεσι καὶ ἐν ταῖς πράξεσι, τὴν δ' ἀρετὴν τό μέσον καὶ εὐρίσκειν καὶ αἰρεῖσθαι.

Παρατηρήσεις

- 1) Να μεταφράσετε το πρώτο απόσπασμα που σας δίνεται στη νέα ελληνική.
(Μονάδες 10)
- 2) Με τη βοήθεια των χωρίων του 1ου αποσπάσματος (§9) να καταγράψετε τις προϋποθέσεις που διασφαλίζουν τη μεσότητα στα πάθη και στις πράξεις, τι σημαίνει το πλήθος αυτών και πως ερμηνεύεται η χρήση του δεῖ.
(Μονάδες 10)
- 3) Ποιο είναι το προσεγές γένος της αρετής και ποια η ειδοποιός της διαφορά όπως περιλαμβάνεται στον ορισμό της; (παράγραφος 10)
(Μονάδες 10)
- 4) Με βάση τον ορισμό της αρετής, που δίνει ο Αριστοτέλης να εξηγήσετε τι σημαίνει υποκειμενικός και αντικειμενικός χαρακτήρας της αρετής (παράγραφος 10).
(Μονάδες 10)

Τα θέματα προορίζονται για αποκλειστική χρήση της φροντιστηριακής μονάδας

5) Ποιες απόψεις είχαν διατυπώσει άλλοι φιλόσοφοι για την ευδαιμονία και πως ορίζεται από τον Αριστοτέλη;

(μονάδες 10)

6) α) Να εντοπίσετε λέξεις των κειμένων που σας δίνονται που έχουν ετυμολογικής συγγένεια με τις παρακάτω (μια λέξη για κάθε μία που σας δίνεται)
- οντότητα - αναβλητικός - λιποτάκτης - ηδονικός - παραίτηση

(Μονάδες 5)

β) Μέσον, πάθεσι, λόγω, εὖ, ὅλως: χρησιμοποιώντας το θέμα των παραπάνω λέξεων ως πρωτο συνθετικό να γραφете 10 σύνθετες λέξεις στη νέα ελληνική. (Δύο λέξεις για το καθένα απ' τα παραπάνω)

(Μονάδες 5)

ΑΔΙΔΚΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐκ οὐν χαλεπὸν γινῶναι, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὅτι οὐδὲν περὶ πολιτείας εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων ἑκάστω. Ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πεπολιτευμένοι, ζητοῦντας δὲ εἴ τις αὐτοῖς ἐγίγνετο ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόντων· οὕτως γὰρ ἂν δικαιοτάτην τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν ποιήσθε. Ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν ἢ εὐθύναις δεδωκότες ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλη τινὶ συμφορᾷ τοιαύτη κεχρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἕτερας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινά αὐτοῖς ἔσεσθαι.

Λυσίου, Δήμου Καταλύσεως Ἀπολογία 10-11

Λεξιλόγιο

εὐθύναις δίδωμι=λογοδοτώ

Παρατηρήσεις

Γ1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα.

(Μονάδες 20)

Γ2.α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω αντωνυμίες του κειμένου στον αντίθετο αριθμό (από αυτόν στον οποίο απαντώνται στο κείμενο) και στα υπόλοιπα γένη: ἑκάστω, τοιαύτη, αὐτοῖς.

(Μονάδες 5)

Γ2.β. γινῶναι: να αντικατασταθεί χρονικά

δεδωκότες: να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής όλων των χρόνων.

(Μονάδες 5)

Τα θέματα προορίζονται για αποκλειστική χρήση της φροντιστηριακής μονάδας

Γ3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους παρακάτω όρους του κειμένου: δικασταί, ίδια, αὐτοῖς, τῶν ὄντων, αὐτοῖς.

(Μονάδες 5)

Γ3.β. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς την δευτερεύουσα πρόταση της πρώτης περιόδου (εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) και να την μετατρέψετε στην ισοδύναμη μετοχή.

(Μονάδες 3)

Γ3.γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τη δευτερεύουσα πρόταση: εἴ τις αὐτοῖς ἐγίγνετο ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόντων (εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος).

(Μονάδες 2)

ΧΙΩΤΗΣ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ